

TEHTÄVIÄ JARI JÄRVELÄN ARKKUUN
Laatinut Hilikka Lamberg Viikin normaalikoulusta

Näytelmä sopii mainiosti lukiolaisille,
myös heille, joilla ei ole paljonkaan kokemuksia teatterista.

Ennen esitystä:

I

Tutkitaan kirjallisuuden ja netin avulla, miten kauhu ilmenee kirjallisuudessa ja elokuvissa. Mitä kuuluu goottilaiseen kauhuromantiikkaan?

Miten nykyaikana tarjottava kauhu on muuttunut kuvastoltaan ja keinoiltaan?

Etsitään konkreettisia esimerkkejä kirjallisuudesta ja elokuvista. Apuna voi käyttää esimerkiksi käsiohjelman

ELINAN LEFFAT
TOP 10

II

Draamaharjoitus:

Jakakaa luokka esim. kolmen hengen ryhmiin. Jokainen ryhmä suunnittelee ja toteuttaa näytelmän toisen kohtauksen alun (kulissit, taustäännet, valaistuksen, puvustuksen sekä tyyllilajin esim. seuraavista: komedia, tragedia, farssi, kauhu, saippuasarja, rakkaustarina, jännitys)

Roolit : ohjaaja/taustäännet/orava
Suorsa,
Elina

Kohtaukset esitetään muille ja vertaillaan niiden herättämiä tunteita

Jari Järvelä, Arkku:

2. KOHTAUS: (Hautausmaa. Suorsa tapaa Elinan.)

(Suorsa houkuttelee oravaa maapähkinöillä.)

ELINA (tulee luokse):

Anteeksi

SUORSA (oravalle)

tsk tsk tsk. Tse.

ELINA

Tunneks sinä tämän paikan?

SUORSA

Minä tunnen täällä kaikki. Vasemmalla on insinööri Liljeqvist, oikealla teräsmummo, 102-vuotias Tuulia Salmi. Poltti joka päivä kaksi askia norttia.

ELINA
Ei täällä ole kukaan muu kuin mä.
SUORSA
Maan alla on väkeä, tyttö.
ELINA
Ne on kuolleita.
SUORSA (oravalle)
Tsk tsk, tsk tsk,tsk.
ELINA
Tunneks sinä ton oravankin?
SUORSA
Tunnen.
ELINA
Se ei näytä tuntevan sua.
SUORSA
Ujostelee, kun on vieraita paikalla. Normaalisti se ampaisee mun kämmenelle heti.
ELINA
Mä katselin sinua tuolta kahden käytävän takaa. Sä olet houkutellut sitä viisitoista minuuttia. Eikä se ole tullut syömään.
SUORSA
Sinua mä en tunne. Mitä haluat?
ELINA
Etsin ukkini hautaa.
SUORSA
Mikä nimi?
ELINA
Kahiseva
SUORSA
Hänen haudallaan ei kukaan käy. Nurmikko harvaa. Mullassa kukkii vain rikkaruoho.
ELINA
Mä käyn nyt, kun kerrot missä se on. Mä olen ettinyt jo pitkään.

(Suorsa vinkkaa olan yli suunnan.)
ELINA
Missä tuolla?
SUORSA
Kaksi käytävänväliä suoraan, oikealle, kolme väliä, oikealle, yksi väli, vasemmalle.
Kahdeksas kivi oikealla puolella. Lohko Dee, ruutu 147.
ELINA
Anteeks miten?
SUORSA
Pitääkö viedä kädestä?
ELINA:
Ei pidä.

Tarkkailutehtäviä esityksen aikana:

Minkälaisia tyylilajeja esityksessä käytetään?

Mihin esityksen huumori perustuu? Mille nauretaan ja miksi?

Miten kauhua käsitellään?

Esityksen jälkeen:

I

Wikipedia määrittelee erilaiset kauhun lajit seuraavasti :

Kauhu on voimakas pelko, pelonomainen vastenmielisyys, kammo, kauhistus

Pelko on selvästi tajuttavan vaaran aiheuttama hädän ja tuskan tunne, huoli, ahdistus

Painajainen on unessa esiintyvä tuskaisen ahdistuksen tila, kauhea näky.

Miten näytelmässä nämä eri kauhun alueet näkyvät?

II

Otetaan kantaa näytelmästä esitettyihin ajatuksiin:

Käsiohjelmassa Ohjaaja Jukka Rantanen esittää ajatuksiaan siitä, miksi haluamme nähdä asioita, joita tosiasiallisesti inhoamme ja pelkäämme. Ota kantaa hänen ajatuksiinsa.

Lukion ykkösluokkalaiset kirjoittivat näytelmän katsottuaan esityksestä mm. seuraavia asioita. Ota kantaa heidän mielipiteisiinsä:

”Onko näytelmän tarkoitus sittenkään kauhistuttaa katsojaa vaiko pikemminkin olla parodia kauhugenrestä?”

Ville

Kansallisteatterissa esitettävän Jari Järvelän kauhunäytelmän alku on lupaava ja humoristinen. Tämä on hieman epätavallista kauhua. Mehän olemme tottuneet katsomaan kauhistuttavan pelottavia ja verisiä kauhuelokuvia, joissa ei yleensä ole ripaustakaan huumoria.”

Noora

”Jari Järvelän kauhunäytelmä Arkku on sekä komediallinen että humoristinen kertomus hautausmaan johtajasta kuin myös väristyksiä herättävä kauhunäytelmä. Ruusuja näytelmä saa erityisesti äänimaailmastaan, joka on kattava, vaihteleva ja tilannetietoinen.”

Krista

”Jari Järvelän Arkku-näytelmä on luokiteltu kauhuksi. Kyllähän siitä kauhunkin aineksia löytyy, mutta kauhun ohella on näytelmään tuotu vähintään yhtä paljon komediaa. Tämä ei suinkaan tee näytelmästä huonoa.”

Juulia

”Monet pitävät Jari Järvelän Arkku-näytelmää pikemminkin komediana kuin kauhuna. Inhoan kauhua, mutta tämän näytelmän pystyin katsomaan.

Asami

”Koska Jari Järvelän Arkku oli selvästi valinnut kohdeyleisökseen nuoret, koin itseni nuorena hiukan aliarvioiduksi. Ajattelevatko ihmiset, että nuoria houkuttaa vain kauhu?”

Viivi

Kokonaisuudessaan näytelmä onnistui hauskuttamaan, viihdyttämään ja jossain määrin myös pelottamaan..”

Sohvi

III

Suorsan henkilökuva.

Laatkaa näkemänne perusteella Suorsan henkilökuva.

Mitä katsoja saa tietää Suorsan menneisyydestä?

Minkälaisen vaikutelman hän antaa muille itsestään?

Miten hän suhtautuu muihin?

Lukekaa näytelmän käsiohjelmasta Suorsan 13 ohjetta onnelliseen elämään. Mitä ne kertovat Suorsasta?

IV

Teatteriarvostelun kirjoittaminen

Teatteriarvostelu on mielipide, joka koostuu useammasta eri elementistä.

Useimmiten siinä on

- tiedottava osuus, joka kertoo lukijalle esityksen perustiedot,
- arvioijan omat mielipiteet siitä, mikä oli onnistunutta ja missä olisi parantamisen varaa
- esityksen arvottaminen, jonka avulla arvioija pyrkii näkemään esityksen laajemmassa yhteydessä.

Hankkikaa eri näytelmistä tehtyjä kritiikkejä ja etsikää niistä edellä mainittuja asioita

Kirjoittakaa oma teatterikritiikkinne nähdystä esityksestä.